

अग्नीदाहानुप्रहरेति ॥ १५ ॥ १) अध्वर्युं प्रति ।

प्रास्य तृणादि पूर्ववत् ॥ १६ ॥ २)

शम्युक्ते सुकसुवं प्रगृह्णात्यग्रेऽद्व्यायविति (२. २०) ॥ १७ ॥ शम्युक्ते कर्म-
णि कृते सति अध्वर्युः सुकसुवमुभयं गृह्णाति होमार्थम् अग्रेऽद्व्यायविति संस्त्र-
वान्नुहोति । एतत्तृणाञ्जनादि होमान्तं गार्हपत्यस्योत्तरत उपविष्टेन कर्तव्यम् ।
मन्त्रवर्णादग्निरद्व्यायुरशीतमो देवता तस्मै त्यागः । एतदपि गार्हपत्येऽएव
नुहोति । प्रतिपत्यर्थं कर्म चैतत् पत्नीसंयाज्ञशेषसाध्यत्वाच्च तदभावे न भवति ।
पशावपि न भवति संस्त्रवाभावेनार्थलोपात् ३) । अद्व्याहुत्यभावेऽपि पशौ
शम्योर्वाको भवतीति युक्तमिति याज्ञिकाः । पत्नीसंयाज्ञानामर्थकर्मत्वाद्यावदुक्ता-
न्तापह्निषु निवृत्तिः ।

सव्येनावृत्य दक्षिणाग्नौ जुहोत्यग्नयऽइति (२. २०) सरस्वत्याऽइति (२. २०) च
॥ १८ ॥ तं प्रकृतं गार्हपत्यमग्निं सव्येनावृत्य प्रदक्षिणं परीत्य दक्षिणाग्नेः
पश्चादुपविश्य दक्षिणाग्नौ सकृद्वह्नीतमाज्यं जुह्वा जुहोति समिदाधानपूर्वकम्
अग्नये संवेशपतयऽइति प्रथमाहुतिम् सरस्वत्याऽइति द्वितीयाम् । एतदप्यर्थकर्म
ततश्च यावदुक्तान्तापह्निषु न भवति । सव्येनावृत्येत्येतत्साङ्गपत्नीसंयाज्ञान्ते अतीत्य
निष्क्रमणम् तेन यदि गार्हपत्यदक्षिणाग्न्योर्त्तरालेनागतस्तदैव तद्वति ना-
न्यमार्गेणागमने ।

उलूखले मुसले यच्च शूर्पऽआशिज्ञेष दृषदि यत्कपाले उत्पुषो विपुषः सं-
जुहोमि सत्याः सन्तु यज्ञमानस्य कामाः स्वाहेति पिष्टलेपान्जुहोति ॥ १९ ॥ ४)
अनेन मन्त्रेणाध्वर्युः पिष्टलेपमाहुतिं ५) जुहोति अधिकारादक्षिणाग्नाविव । अत्र
विप्रतिपत्तिः केचिदाज्यं जुह्वति केचिच्च पिष्टसम्बन्धिनो लेपानिति ६) । आ-

१) अञ्जनान्ते Mah. २) शम्युपैषान्तं कर्म कुर्यात् Mah. See ३. ६. १५-१६. ३) प-
शौ संस्त्रवाभावान्न प्रग्रहहोमः । एतस्य प्रग्रहसंज्ञा जुहोतिशब्दाभावात् । सम्प्रगृह्णाति समि-
ष्टयजुश्चेति (११. २. १. ५.) समिष्टयजुःसाहचर्याद्यथा समिष्टयजुरिति संज्ञा तथा प्रग्रह इति
संज्ञा । संस्त्रवहोमस्यापि पाक्षिकी प्रग्रहसंज्ञा Mahād. ४) स्वाहेति ॥ ७ ॥ पिष्टलेपां जुहो-
ति १. ३. ५. Thus also the paddhati. — Kāṇva, see Vāj. S. pag. ५८. ५) संज्ञा marg.
६) पिष्टलेपानेकीकृत्य दक्षिणाग्नौ जुहोतीति याज्ञिकाः पिष्टलेपाहुतिमाहवनीयऽइति पितृ-
भूतिः । अत्र पुरोडाशद्वयसम्बन्धाद्देवे देवते प्राप्ते तत्र मुख्यत्वादग्नौ देवता । विकृता-
वग्नौ देवतेति कर्कसिद्धान्तः Mahād.